Kl. 20.00

Í kvöld verður á Bókmenntahátíð upplestur í Iðnó kl. 20. Þar koma fram höfundar ævisögu Maós, þau Jon Halliday og Jung Chang, Morten Ramsland og Kim Echlin og íslensku skáldin Þórdís Björnsdóttir og Jón Kalman Stefánsson. Hafi menn heppnina með kann að vera að Jón lesi úr væntanlegri skáldsögu sinni.

JÓN KALMAN

menning

menning@frettabladid.is

Tími náttúrunnar

Í dag, 13. september, opnar Eggert Pétursson sýningu sína 100 myndir í galleri i8.

EGGERT PÉTURSSON.

Um er að ræða sýningu á nýjum verkum eftir Eggert sem eru unnin á þessu ári. Viðfangsefni myndanna eru íslenskar plöntur og eru þær sýndar í tvennu lagi.Annars vegar hanga 50 ferningslaga myndir innan réttthyrnings þar sem lesa má tíma sumarsins frá vori til hausts í línum niður eftir veggnum eftir blómgunartíma plantnanna. Hins vegar hanga 50 rétthyrningslaga myndir í einni línu andspænis á hinum þremur veggjum salarins og aftur má lesa tíma sumarsins eftir línunni frá vinstri til hægri.

„Þetta er í raun innsetning frekar en málverkasýning. Á meðan á sýningunni stendur skapa þessar hundrað myndir tvö verk. En myndirnar geta líka staðið einar og sér. Þannig að það er svolítið á reiki hvort hér er um að ræða eitt verk, tvö verk eða hundrað verk," segir Eggert.

Á meðan sýningin stendur yfir verður prentað bókverk sem birtir myndir sýningarinnar í raunstærð, í heild eða að hluta. „Þetta er ekki bók um verk mín heldur frekar bókverk sem hugsað er sem hluti af sýningunni. Bókin sýnir ekki smækkaðar útgáfur af verkunum á sýningunni heldur hluta af verkunum."

Bókverkið kemur ekki út fyrr en undir lok sýningarinnar. „Ég hef gert hundrað búta sem eru til sölu og eiga eftir að fara hver í sína áttina með væntanlegum eigendum. Aðrir sýningargestir sem ekki eignast myndir fara heim með upplifun sína og minningar. Bókverkið getur geymt eitthvað af þeirri upplifun."

-vþ

Skýr og truflandi höfundur

Nóbelsverðlaunahafinn John Maxwell Coetzee hélt fyrirlestur í yfirfullum hátíðasal Háskóla Íslands í gær. Coetzee, sem fæddist í Suður-Afríku árið 1940 en býr nú í Ástralíu, er gestur Bókmenntahátíðar í Reykjavík. Rúnar Helgi Vignisson, sem þýtt hefur tvær af bókum Coetzee, segir að bækur hans séu skýrar og truflandi.

J.M. COETZEE OG RÚNAR HELGI Fyrirlestur nóbelsverðlaunahafans í gær var byggður á nýútkominni bók hans. Coetzee er fyrsti rithöfundurinn sem hlotið hefur Booker-verðlaunin tvisvar sinnum. FRÉTTABLAÐIÐ/EYÞÓR ÁRNASON

„Það skín út úr texta Coetzee að hann veit nákvæmlega hvað hann er að gera. Hann skrifar hnitmiðaðan stíl og lesandinn fær strax traust á orðum hans. Öll froða og óþarfa orð eru klippt burt. Auk þess eru hugmyndirnar sem liggja að baki bókum hans oft snjallar. Flétturnar í þeim virðast vera einfaldar á yfirborðinu en þegar að er gáð afhjúpa þær svo margt um það samfélag sem þær gerast í," segir Rúnar Helgi en önnur af bókunum sem hann hefur þýtt eftir Coetzee, Disgrace (Vansæmd), var kosin besta skáldsaga frá Bretlandi og löndum Breska samveldisins síðustu 25 ára í blaðinu Guardian í vetur. Í bókardómi um Disgrace á sínum tíma var sagt að bókin væri svo nöturleg að það væri eins og að borða ösku að lesa hana.

Bókin fjallar um David Lurie, hvítan miðaldra háskólakennara í Höfðaborg í Suður-Afríku, sem missir æruna og starf sitt eftir að hafa sofið hjá nemanda sínum. Lurie flytur til lesbískrar dóttur sinnar á sveitabæ úti á landi, Skömmu síðar brjótast þrír þeldökkir menn inn til þeirra og ræna þau. Þeir kveikja í Lurie og læsa hann inni á klósetti. Mennirnir raðnauðga dóttur Luries meðan hann liggur þar í sárum sínum. Dóttirin verður þunguð eftir nauðgunina. Lurie þarf svo að sætta sig við, eftir að hafa misst æruna fyrir siðabrot í Höfðaborg, að dóttir hans vill ekki láta rannsaka glæpinn og refsa ofbeldismönnunum jafnvel þó að hún viti hverjir þeir eru: nágranni hennar hafði skipulagt árásina því hann vill þröngva henni til að giftast sér vegna þess að hann ásælist eignir hennar. Í staðinn mun nágranninn vernda hana gegn frekari árásum í framtíðinni. Dóttirin vill búa áfram í þessu frumstæða bændasamfélagi og beygir sig því undir þær reglur sem gilda þar.

„Bækur hans eru truflandi og hreinskilnin er mikil; sumir lesendur þola það ekki. Hann er þekktur fyrir það hversu miskunnarlaust augnaráð hans er því hann dregur ekkert undan; meira að segja þegar hann lýsir foreldrum sínum í endurminningabókum sínum tveimur, Boyhood og Youth. Ég sárvorkenndi mömmu hans í þeim bókum og ekki fegrar hann alkóhólistann föður sinn," segir Rúnar.

Coetzee var þó á öðrum nótum í fyrirlestrinum í gær sem var byggður á nýútkominni bók hans, Diary of a Bad Year. Erlendir gagnrýnendur hafa sagt að í bókinni sé að finna húmor sem ekki hefur áður verið í bókum Coetzee. Bókin fjallar um roskinn ástralskan rithöfund sem fær það verkefni að skrifa ritgerð í bók sem heitir Strong Opinions. Rithöfundurinn fer í kjölfarið að velta fyrir sér uppruna ríkisins og sambandi þess við borgarana. Áheyrendur sem hlustuðu á Coetzee lesa upp úr bókinni í Iðnó á sunnudaginn og í hátíðasalnum í gær hlógu stöku sinnum yfir upplestrinum, klöppuðu vel í lokin og var ljóst að þeim líkaði lesturinn. ingifreyr@frettabladid.is

VENDU ÞIG VIÐ GÆÐI – VENDU ÞIG VIÐ EIRVÍK

vilborga@centrum.is

Miele

Miele S381 Tango Plus ryksuga
með 1800W mótor
Verð áður kr. 24.600

Tilboð:
Kr. 15.990

Fáanlegir fylgihlutir t.d.:
- **Hebafilter** sem hreinsar loftið af ofnæmisvaldandi efnum.
- **Kolafilter** sem hreinsar óæskilega lykt. Hentar vel fyrri þá sem eru með gæludýr.
- **Parketbursti** sem skilar parketinu glansandi.

Miele ryksugur
á einstöku tilboðsverði

Miele ryksugurnar eru traustar og kraftmiklar. Þær eru með stillanlegu röri og mikið úrval fylgihluta er innbyggt í vélina.

Verið velkomin í glæsilegar verslanir Eirvíkur á Akureyri og í Reykjavík og kynnið ykkur Miele heimilistækin.

35% AFSLÁTTUR

EIRVÍK -hágæðaheimilistæki

Baldursnes 6, Akureyri | Suðurlandsbraut 20, Reykjavík Sími 588 0200 | www.eirvik.is

TÓNLIST Carl Nielsen. Draum Gunnars á Hlíðarenda má heyra í kvöld í túlkun tónskáldsins.

TÓNLIST Jón Þórarinsson. Völuspá hans verður flutt í kvöld.

Norrænt kvöld

Í kvöld verða norræn verk á dagskrá Sinfóníuhljómsveitar Íslands: flutt verður Völuspá Jóns Þórarinssonar. Kviðan er hans viðamesta verk, samið í tilefni Þjóðhátíðarinnar 1975. Sögudraumur Carls Nielsen tónsetur atvik úr Njálu og Tapiola Sibeliusar lýsir heimkynnum finnsks skógarguðs. Þá verður 5. sinfónía danska tónskáldsins Rued Langgaard flutt. Þetta er samnorrænt kvöld.

Það er finnski Esa Heikkilä sem leiðir sveitina en að tónleikunum koma einnig Selkórinn undir stjórn Jóns Karls Einarssonar og Ágúst Ólafsson söngvari. Heikkilä stjórnar nú Sinfóníuhljómsveit Íslands í þriðja sinn en hefur einnig unnið með hljómsveitum á Bretlandseyjum, í Eistlandi og í Belgíu við góðan orðstír.

Árið 1907 samdi Carl Nielsen (1865-1931) tónaljóðið Sögudraum, sem lýsir draumförum Gunnars á Þjórsárbökkum. „Ég held að þetta sé eitt af mínum uppáhaldsverkum," sagði Nielsen um Sögudrauminn að frumflutningi loknum. „Gunnar á Hlíðarenda var stórfengleg persóna og langt á undan sinni samtíð." Sögudraumur Nielsens er sjaldan fluttur en var áður leikinn á tónleikum SÍ í Þjóðleikhúsinu 1965 og 1970. Verk Jóns Þórarinssonar (f. 13. september 1917) sækir einnig efni sitt í forna texta. Jón er eitt ástsælasta tónskáld þjóðarinnar og flestir þekkja söngperlur hans, Fuglinn í fjörunni og Vögguljóð á hörpu. Völuspá var frumflutt á Arnarhóli á Þjóðhátíð 1974 undir stjórn tónskáldsins. Síðan hefur SÍ leikið hana á tónleikum undir stjórn Karsten Andersen árið 1977 og hljóðritað undir stjórn Petri Sakari árið 1997 í tilefni af áttræðisafmæli tónskáldsins.

Jean Sibelius (1865-1957) samdi fjölda tónverka sem byggjast á finnskri goðafræði, og nægir þar að nefna Lemminkäinen-svítuna og Kullervo. Tapiola var síðasta stóra hljómsveitarverkið sem Sibelius lauk að fullu við og hefur Sinfónían flutt verkið fjórum sinnum.

Þetta er í fyrsta sinn sem Sinfóníuhljómsveit Íslands leikur verk eftir Rued Langgaard (1893-1952), eitt merkasta tónskáld Dana fyrr og síðar. Hann naut lítillar velgengni meðan hann lifði, var feikilega afkastamikill og samdi m.a. 16 sinfóníur, en flest verka hans voru aldrei flutt meðan hann lifði og hann var utangarðs í dönsku tónlistarlífi alla tíð. Langgaard skildi eftir sig meira en 400 tónsmíðar.

Tónleikarnir í kvöld hefjast kl. 19.30 og verður útvarpað beint frá flutningi þeirra á Rás 1 Ríkisútvarpsins. - pbb